

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

יולי 2010 – מרדאד 1389
לשבוע שבין 22/7/10 – 29/7/10
עורך: רז צימט

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ איראן לנוכח הקריאות הגוברות לפעולה צבאית: מאיימים וממעיטים בהערכת הסבירות למתקפה.
- ✓ על רקע התגברות קריאות התגר נגד המנהיג: פסק-הלכה של ח'אמנהאי מדגיש את חובת הציות ל"שליט חכם ההלכה".
- ✓ אתר האופוזיציה הרפורמיסטית מאפשר הצצה נדירה ללשכת המנהיג.
- ✓ החרפה נוספת בחילוקי הדעות הפנימיים במחנה השמרני.
- ✓ תמונת השבוע: מצפים לשובו של המהדי במסגד ג'מכראן.

איראן לנוכח הקריאות הגוברות לפעולה צבאית: מאיימים וממעיטים בהערכת הסבירות למתקפה

במקביל לקריאות המתגברות במערב בשבועיים האחרונים לפעולה צבאית נגד איראן הגבירו השבוע בכירים איראנים את איומיהם כנגד ארה"ב וישראל מפני פעולה שכזו. בנאום, שנשא השבוע נשיא איראן בפני ועידת יזמים, הזהיר אחמדינז'אד, כי איראן תגיב בחומרה נגד כל מתקפה נגדה. המערב יודע, שאין לאיראן כוונות התקפיות, אך שאם ישלח מישהו לעברה את ידו, יקטע העם האיראני יד זו, אמר הנשיא (פארס, 25 יולי).

קודם לכן הזהיר גם יועצו הביטחוני הבכיר של המנהיג העליון, יחיא רחים צפוי (Yahya Rahim Safavi), מפני תגובה איראנית חריפה לכל איום כנגדה. בהתייחסו לאפשרות לתקיפה צבאית

אמריקאית או ישראלית אמר צפוי, כי האסטרטגיה של איראן היא מגננתית וכי אין בכוונתה לתקוף אף מדינה, אך אם תותקף, היא תגיב בחומרה. הוא העריך, עם זאת, כי ארה"ב וישראל אינן מסוגלות לקבל החלטה פוליטית לתקוף את איראן, כיוון שהן יודעות שיש ביכולתן לפתוח במלחמה אך לא להשלימה. הוא הדגיש, כי בידי משמרות המהפכה והצבא הסדיר קיימת היכולת לעורר בעיות רבות עבור ארה"ב וישראל, אם אלה יחליטו לתקוף את איראן (פארס, 24 יולי).

שר ההגנה, אחמד וחידי, התייחס אף הוא השבוע לאפשרות תקיפה צבאית באיראן ואמר, כי הסבירות למתקפה צבאית היא נמוכה וכי הרטוריקה המלחמתית מצד ארה"ב מהווה חלק ממערכה תעמולתית אמריקאית (פארס, 24 יולי).

בתוך כך פרסם השבוע היומון השמרני כיהאן מאמר מערכת, בו המעיט בהערכת הסבירות למתקפה צבאית נגד איראן. היומון טען, כי האסטרטגיה האמריקאית כלפי איראן מורכבת משלושה מרכיבים: משא ומתן, סנקציות ותמיכה באופוזיציה הרפורמיסטית.

הבעיות המודיעיניות והמבצעיות הניצבות בפני אופציה צבאית אמריקאית לא נפתרו ואף הוחרפו. מבחינה מודיעינית, אי-פרסומה של הערכת המודיעין השנתית לשנת 2010 מצביע לדברי היומון על עומק הפער המודיעיני הניצב בפני ארה"ב. קהילת המודיעין האמריקאית אינה מצליחה לייצר הערכת מודיעין מעודכנת והדבר היחיד שהיא מסוגלת לקבוע הוא שגם לאחר שנת 2007 המשיכה איראן בהעשרת האורניום ובפיתוח טכנולוגיית טילים לטווח ארוך. מבחינה מבצעית, אין כל שינוי של ממש בהערכות המבצעית האמריקאית באזור, שעשוי להצביע על כוונה לבצע מתקפה צבאית.

זאת ועוד, האמריקאים מודעים היטב להשלכותיה של תקיפה צבאית באיראן: תקיפה תוביל לכל היותר לעיכוב זמני בתוכנית הגרעין של איראן, שלאחריו היא תחודש במהירות רבה עוד יותר; היא תביא לחיזוק הלכידות הלאומית הפנימית באיראן כנגד האויב החיצוני; והיא תוביל לתמורות משמעותיות במזרח התיכון ולפתיחת מספר חזיתות במקביל נגד בעלות בריתה של ארה"ב באזור. המסקנה היא שאופציה צבאית אינה מעשית ומהווה רק אופציה פסיכולוגית ותקשורתית המנוצלת על-ידי ארה"ב כדי לנסות ולהשפיע על איראן לשנות את מדיניותה בשילוב עם הסנקציות, המשא ומתן והתמיכה באופוזיציה. באסטרטגיה האמריקאית הזו משחקת גם ישראל תפקיד בתור גורם נוסף המאיים על איראן במתקפה צבאית למקרה שהסנקציות לא ישפיעו עליה או שזו לא תיענה לדרישות המערב (כיהאן, 26 יולי).

על רקע התגברות קריאות התיגר נגד המנהיג: פסק-הלכה של ח'אמנהאי מדגיש את חובת הציות ל"שליט חכם ההלכה"

על רקע התגברות הביקורת מצד גורמים באופוזיציה הרפורמיסטית כנגד תפישת שלטון חכם ההלכה (ולאית-י פקיה, Velayat-e Faqih) ובצל קריאות תיגר גוברות על מנהיגותו של איתאללה

עלי ח'אמנהאי (Ayatollah Ali Khamene'i), התפרסם בשבוע שעבר פסק ההלכה חסר תקדים של ח'אמנהאי בו הדגיש המנהיג העליון את הצורך לציית לו.

בפסק ההלכה, שהוציא המנהיג העליון בעקבות שאילתא הלכתית, שהופנתה אליו בנוגע לאופן המימוש בפועל של המחויבות ל"שליט חכם ההלכה" (ולי פקיה) בתקופת היעלמותו של האמאם הנעלם, קבע ח'אמנהאי, כי הציות להנחיות ממשלתו של "שליט חכם ההלכה" (כלומר, לח'אמנהאי עצמו) הוא המבטא את המחויבות ל"שליט חכם ההלכה" המשמש כנציגו עלי-אדמות של "האמאם הנעלם" וכממלא-מקומו של הנביא. האתר השמרני רג'א ניוז, שהביא את פסיקתו של ח'אמנהאי, דיווח, כי לאחרונה גם ציין המנהיג העליון בפגישה עם חברי מג'לס, כי אי-ציות ל"שליט חכם ההלכה" מהווה פגיעה במשטר האסלאמי כולו וכי הוא לא יסבול זאת מאף אדם או קבוצה (רג'א ניוז, 22 יולי).

זמן קצר לאחר פרסומו הוסר פסק ההלכה מאתרו הרשמי של המנהיג העליון (www.khamenei.ir). גם אמצעי התקשורת ואתרי החדשות האיראנים נמנעו במשך מספר ימים כמעט לחלוטין מהתייחסות לפסק ההלכה. האתר ג'רס, המזוהה עם מנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית, מיר-חסיין מוסוי (Mir-Hossein Mousavi), טען, כי פסק ההלכה הוסר מהאתר הרשמי בעקבות ביקורת חריפה, שעוררו פסק ההלכה והתייחסותו של ח'אמנהאי לעצמו כאל "שליט חכם ההלכה של המוסלמים" הן בקרב אנשי דת שיעים בכירים במרכז הדתי בעיר קום (Qom) והן בקרב חוגים מוסלמים ברחבי העולם, ובמיוחד בעולם הערבי (ג'רס, 23 יולי).

לאור העניין, שעורר פסק ההלכה באיראן ואף במערב, הוחזר כעבור מספר ימים פסק ההלכה לאתר הרשמי של המנהיג ולשכת המנהיג אף פרסמה הודעה, בה הודגש, כי פסק ההלכה אינו מבטא כל שינוי בנוגע לתפישת "שלטון חכם ההלכה" וכי אמצעי התקשורת האנטי-מהפכניים סילפו את משמעויותיו במסגרת מאמציהם לעורר חילוקי דעות פנימיים באיראן ולפגוע במנהיגותו של ח'אמנהאי (אלף, 25 יולי).

בכירים איראנים שבו והדגישו לאחרונה את החובה לציית ל"שליט חכם ההלכה" ואת מרכזיות תפישת "שלטון חכם ההלכה". כך, למשל, הצהיר השבוע דרשן תפילות יום השישי בקום, חג'ת אל-אסלאם סיד מחמד סעידי (Hojjat-ol-Islam Seyyed Mohammad Sa'idi), כי קבלת "שלטון חכם ההלכה" היא תנאי לקבלת שלטון האמאם הנעלם (פארס, 23 יולי).

יצוין, כי מינויו של ח'אמנהאי כיוורש לאחר מות מכוון המהפכה האסלאמית, איתאללה רוחאללה ח'מיני בשנת 1989, נתפש כחריגה בוטה מעקרון שלטון חכם ההלכה. על-פי השקפת ח'מיני ובהתאם לתפישה, שהתבטאה בחוקת הרפובליקה האסלאמית משנת 1979, על המנהיג העליון להיות איש הדת הבכיר ביותר בלמדנותו ובצדקנותו. קביעת ח'אמנהאי, שהיה בעל מעמד של חג'ת אל-אסלאם (Hojjat-ol-Islam, דרגה נמוכה מזו של איתאללה, Ayatollah), יצרה מצב שבו הבכורה הפוליטית לא נותרה עוד בידי מקורות הסמכות הדתית. ח'אמנהאי לא הוכר כמקור חיקוי (מרג'ע-י תקליד, Marja-e Taghlid), לא זכה לתמיכה עממית מתוקף למדנותו או להכרה מצד גדולי ההלכה של תקופתו. כמה אנשי דת בכירים מחו על העדר כישורים תיאולוגיים מספיקים של ח'אמנהאי וטענו, כי מעולם לא הוכר כפוסק הלכה הרשאי להוציא פסקי הלכה.

בצל המשבר הפוליטי הנמשך באיראן מאז הבחירות לנשיאות התגברו קריאות התגר על מנהיגותו הפוליטית של ח'אמנהאי ועל כישוריו התיאולוגיים. בחודש אוגוסט שעבר פירסמה קבוצת חברי מג'לס לשעבר דרישה לחקור את התנהלותו של המנהיג העליון במהלך המהומות, שפרצו לאחר הבחירות. במכתב פומבי, ששלחו ליו"ר "מועצת המומחים", איתאללה עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, דרשו חברי המג'לס לשעבר מהמועצה לחקור את התנהלותו של ח'אמנהאי במהלך האירועים על בסיס סעיף 111 בחוקה, הקובע, בין היתר, כי בסמכות המועצה להדיח את המנהיג מתפקידו אם מצאה, כי אינו כשיר לממש את חובותיו החוקתיות. קודם לכן דיווחו כמה אתרי חדשות רפורמיסטיים, כי כמה עשרות אנשי דת מקום, אצפהאן ומשהד, שלחו מכתב בלתי-חתום בו האשימו את המנהיג העליון באחריות למהומות ודרשו את הדחתו.

תהיות שבו ועלו בשנה האחרונה גם ביחס לכישוריו התיאולוגיים של המנהיג. כך, למשל, פירסמו בספטמבר שעבר כמה מבכירי אנשי הדת השיעים באיראן פסיקה, שהייתה מנוגדת לזו שהוציא ח'אמנהאי בנוגע למועד סיום חודש הרמדאן, חודש הצום. פסיקה זו התפרשה כקריאת תיגר מצד בכירי הממסד הדתי כנגד כישוריו של ח'אמנהאי כפוסק הלכה.

אתר האופוזיציה הרפורמיסטית מאפשר הצצה נדירה ללשכת המנהיג

האתר ג'רס, המזוהה עם תומכי מנהיג האופוזיציה, מיר-חסין מוסוי, פרסם השבוע סקירה בשני חלקים הפותחת צוהר נדיר ללשכתו של המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, ולאישים המרכזיים המקיפים אותו.

על-פי סקירה זו, נמצאת האחריות לביטחון המנהיג העליון ולשכתו בידי יחידה מיוחדת של משמרות המהפכה בשם: ג'יס ולי אמר (ספ'אה-י ולי אמר, Sepah-e Vali Amr) הכפופה לממונה על הביטחון בלשכת המנהיג, אצער' חג'אזי (Asgar Hejazi). יחידה זו נפרדת מיחידת משמרות המהפכה המכונה אנצאר אל-מהדי (Ansar-ol-mehdi) האחראית לביטחון יתר בכירי המשטר בטהראן.

אצער חג'אזי משמש, כאמור, כאחראי על הביטחון בלשכת המנהיג, אך השפעתו חורגת מתוארו הרשמי והוא נחשב במשך שנים לדמות המשפיעה ביותר בלשכת המנהיג, אף על-פי שהקפיד בקנאות שלא להופיע בתקשורת ולא להצטלם. השפעתו של חג'אזי בלשכת המנהיג התגברה באופן משמעותי בתקופת נשיאותו של מחמד ח'אתמי (1997-2005), כאשר רבות מסמכויותיו של הנשיא בתחום הביטחון, ובכלל זה המאבק נגד מתנגדי המשטר, הועברו לידי חג'אזי, שפעל תוך שיתוף פעולה עם גורמים במשמרות המהפכה וברשות השופטת ועם עובדים לשעבר במיניסטרוון המודיעין, שפוטרו מעבודתם בעקבות פרשת רציחות השרשרת של אינטלקטואלים ומתנגדי המשטר בסוף שנות התשעים.

בתקופת כהונתו של ח'אמנהאי כנשיא (1981-1989) שימש חג'אזי בתפקיד ראש האגף לביטחון חוץ במיניסטרוון המודיעין ובתקופת ח'אתמי הוא שיתף פעולה עם ממלא-מקום מפקד משמרות המהפכה, מחמד באקר ד'ו-אלקדר (Mohammad Baqer Zol-Qadr) בתמיכה בקבוצה הרדיקלית אנצאר חזבאללה שפעלה נגד תומכי המחנה הרפורמיסטי.

בשנים האחרונות פחתה במידה מסוימת השפעתו של חג'אזי משתי סיבות מרכזיות: בחירתו של מחמוד אחמדינז'אד, שהביאה להחזרת חלק מהסמכויות, שהועברו בתקופת ח'אתמי לידי לשכת המנהיג, ללשכת הנשיא, והתחזקות השפעתם של אנשי דת רדיקלים צעירים, ובראשם בנו של המנהיג העליון, מג'תבא ח'אמנהאי (Mojtaba Khamene'i). אין משמעות הדבר, עם זאת, כי בין מג'תבא לבין חג'אזי מתקיימים יריבות או מאבקי כוחות, הן בשל העובדה, שבעניינים הקשורים בביטחון או בלשכת המנהיג מפגין מג'תבא יחס של כבוד כלפי חג'אזי, והן מכיוון שהמנהיג העליון עדיין רואה בחג'אזי אדם בעל כישורים בלעדיים.

דמות משמעותית נוספת בלשכת המנהיג הוא **וחיד**, לשעבר מפקד במשמרות המהפכה המשמש כסגן ראש לשכתו של המנהיג. אין מידע רב בנוגע לוחיד ואפילו שמו המלא אינו ידוע (אם כי יש הטוענים כי שמו המלא הוא וחיד חקאני). מידע שגוי רב התפרסם בנוגע לוחיד ורבים מתבלבלים בינו לבין אחמד וחיד, לשעבר מפקד כוחות קדס במשמרות המהפכה, המשמש כיום כשר ההגנה, או בינו לבין אחמד וחיד (ששמו המלא הוא אחמדי וחיד דסתג'רדי, Ahmadi Vahid Dastjerdi), ממלא מקום שר ההגנה.

על נוכחותו של וחיד בלשכת המנהיג נודע לראשונה ערב הבחירות לנשיאות, כאשר הוא הופיע בתמונות לצד המנהיג העליון במהלך נסיעתו למחוז כורדיסטאן. לאחר מכן מילא וחיד תפקיד

מרכזי בטקס השבעתו של אחמדינז'אד כנשיא. גם בדרשת תפילת יום השישי הראשונה של המנהיג העליון לאחר הבחירות האחרונות לנשיאות מילא וחד תפקיד חשוב ונראה היה שהוא אחראי לארגן את סדרי ישיבתם של בכירי המשטר במהלך הדרשה.

בכיר במטה הבחירות של מנהיג האופוזיציה, מיר-חסיין מוסוי, סיפר לאחר הבחירות בבלוג האישי שלו, כי עם פרסום התוצאות הראשונות של הבחירות הוא התבקש על-ידי מוסוי להעביר למנהיג העליון מכתב, שבו התריע מפני זיוף התוצאות. כאשר הגיע ללשכת המנהיג הוא העביר את המכתב לידי וחד, שבישר לו כי תוצאות הבחירות הן לטובת אחמדינז'אד וכי אין כל טעם להעלות הסתייגויות לנוכח התוצאות. וחד היה מעורב גם בתקרית עם בתו של עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, פאטמה האשמי (Fatemeh Hashemi), שנפגשה עימו לאחר העימות הטלוויזיוני בין אחמדינז'אד לבין מוסוי בזמן מערכת הבחירות לנשיאות, שבמהלכו תקף הנשיא בחריפות את רפסנג'אני. כאשר הגיעה פאטמה ללשכת המנהיג על מנת להגיש את מחאתה כנגד הנשיא, איים עליה וחד ולאחר זמן קצר אף נשלל רישונו של בית ספר בטהראן, שהוקם על-ידה, ומנהלו נעצר.

דמות מרכזית נוספת בלשכת המנהיג הוא בנו השני של ח'אמנהאי, **מג'תבא חסיני ח'אמנהאי** (יליד 1959). אף על-פי שהוא אינו ממלא תפקיד מרכזי בלשכת המנהיג, הוא בעל השפעה רבה בלשכה, מעורב בנושאים רגישים רבים ומשתתף בהתייעצויות בלתי-רשמיות בלשכה כנציג אביו. הוא גם מקיים קשרים קרובים עם בכירים במשמרות המהפכה ובבסיג'.

מג'תבא קיבל חינוך דתי אצל אנשי הדת השמרנים הבכירים איתאללה מחמד-תקי מצבאח יזדי (Ayatollah Mohammad Taqi Mesbah Yazdi), איתאללה מחמוד האשמי שאהרודי (Ayatollah Mahmoud Hashemi Shahroudi) ואיתאללה מחמד באקר ח'ראזי (Ayatollah Mohammad Baqer Kharazi) והוא משתתף מדי שבוע בשיעורי דת בקום. מקורבי ח'אמנהאי טוענים, כי מג'תבא הוסמך כבר כ"פוסק הלכה", אם כי טענה זו נראית מופרזת לנוכח גילו הצעיר ועיסוקיו הרבים שאינם קשורים ללימודי דת.

מעורבותו הראשונה בעניינים פוליטיים החלה במערכת הבחירות לנשיאות בשנת 2005, כאשר הוא היה פעיל במטה הבחירות של המועמד השמרני, מחמד באקר קאליבאף (Mohammad Baqer Qalibaf), המשמש כיום כראש עיריית טהראן. זמן קצר לפני הבחירות הוא שינה את דעתו והעביר את תמיכתו לאחמדינז'אד. על-פי מספר שמועות, החליט המנהיג העליון לתמוך באחמדינז'אד בהשפעת מג'תבא, לאחר שהשתכנע שקאליבאף נוקט בגישה מתונה מדי ביחס למערב ואינו מתכוון להיאבק ברפורמיסטים. חלק ממתנגדי המשטר טוענים, שח'אמנהאי מבקש למנות את בנו כיוורש לאחר מותו, אך אין אישור לטענות אלה.

מחמד מחמדי גלפ'איגאני (Mohammad Mohammadi Golpayegani) משמש כראש לשכתו של ח'אמנהאי. אף על-פי שמבחינה רשמית הוא נושא במשרה הרמה ביותר בלשכה, הרי שלמעשה השפעתו קטנה יחסית לחג'אזי או לוחד. הוא אינו מעורב כל כך בעניינים פוליטיים וביטחוניים

ומסתפק בתפקידו הרשמי והטקסי. שמועות מספרות, כי גלפ'איגאני נשוי לאישה אירית אותה הכיר במהלך אחת מנסיעותיו ללונדון.

הוא משתתף לעיתים קרובות באירועים רשמיים וציבוריים כנציג המנהיג ומעביר בשמו מסרים בטקסים שונים. הוא נמנע בדרך כלל מהבעת עמדה בסוגיות פוליטיות ומהתערבות בעימותים פוליטיים פנימיים.

עלי-אכבר נאטק נורי (Ali Akbar Nateq Nouri) משמש כראש מטה הפיקוח המיוחד בלשכת המנהיג, אך למעשה השפעתו בלשכה אינה רבה. מתוקף תפקידו הוא אחראי לטפל בתלונות מצד אזרחים ופקידים בכירים המגיעות ללשכת המנהיג ואין לו השפעה רבה בנושאים מדיניים וביטחוניים רגישים. סיבה מרכזית להשפעתו הקטנה בנושאים אלה היא התנגדותו העזה לנשיא אחמדינז'אד ולתומכיו. מאז הבחירות האחרונות לנשיאות פחתה משמעותית השפעתו של נאטק נורי בלשכה לנוכח תמיכתו הבלתי-מוצהרת במיר-חסין מוסוי במהלך מערכת הבחירות. במהלך מערכת הבחירות אף האשים אחמדינז'אד את נורי בשחיתות כספית והמנהיג העליון נמנע מלהתייבב לצידו של נורי. במהלך המהומות, שפרצו לאחר הבחירות לנשיאות, נמנע נורי, המשמש גם כחבר "המועצה לקביעת האינטרס של המשטר", מלהתייבב לצד הממשלה ונגד מוסוי. הוא נחשב לאחד ממקורביו של עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, יו"ר "מועצת המומחים" והמועצה לקביעת האינטרס של המשטר.

חסין טא'אב (Hossein Ta'eb), הממונה על המודיעין במשמרות המהפכה, הוא איש דת נוסף הזוכה לאמונו של ח'אמנהאי ומקיים קשרים קרובים בלשכת המנהיג. בנוסף לתפקידו הביטחוניים והצבאיים הוא נחשב למקורב מאוד למנהיג העליון גם משום שהיה תלמידו הפרטי בשיעורי דת וגם כיוון ששירת לצד מג'תבא ח'אמנהאי בשנים האחרונות של מלחמת איראן-עיראק והפך לאחד מידידיו הקרובים.

הוא שימש בעבר כסגן שר המודיעין, אך הודח מתפקידו בתקופת נשיאותו של רפסנג'אני ומאז הוא חש כלפיו עוינות רבה. לאחר הדחתו ממיניסטרויו המודיעין נקלט טא'אב בלשכת המנהיג ושימש כראש אגף התיאום של הלשכה. לאחר מכן שימש כראש אגף התרבות במטה המשותף של משמרות המהפכה וכן נשא בתפקיד בכיר באוניברסיטת אמאם חסין של משמרות המהפכה. בהמשך מונה כמפקד כוחות הבסיג' ובשנת 2009 מונה כממונה על המודיעין במשמרות המהפכה. הוא מקיים קשרים קרובים עם אחמדינז'אד ובתור מפקד הבסיג' אף סייע לבחירתו ומילא תפקיד מרכזי בדיכוי המהומות שפרצו לאחר הבחירות. אחמדינז'אד שאף למנותו כשר המודיעין, אך נאלץ לסגת מכוונתו בעקבות התנגדות של כמה מבכירי המיניסטרויו למינוי.

בנוסף לכל אלה משמשים מספר אישים נוספים כיועציו של המנהיג העליון: **דאוד דאנש ג'עפרי** (Davuud Danesh Ja'fari) משמש כיועצו לעניינים כלכליים; **עלי-אכבר ולאיתי** (Ali Akbar Velayati) משמש כיועצו לעניינים בינלאומיים ו**רחים צפוי** (Rahim Safavi) משמש כיועצו

לעניינים ביטחוניים. היועצים הרשמיים הללו אינם ממלאים תפקיד משמעותי בפועל בלשכת המנהיג ותפקידם הוא בעיקר טקסי (ג'רס, 23, 25 יולי).

החרפה נוספת בחילוקי הדעות הפנימיים במחנה השמרני

יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני (Ali Larijani), שב ותקף השבוע בחריפות את הממשלה והאשים אותה בהפרת החוקה ובאי-מימוש חוקים שעברו במג'לס. לאריג'אני טען, כי הממשלה אינה מעדכנת את הנהלת המג'לס בנוגע להחלטותיה ומונעת בכך ממנה את האפשרות לפקח על החלטות אלה ולוודא, שהן עולות בקנה אחד עם החוקים, שהועברו במג'לס. הוא ציין, כי הדבר מהווה הפרה של החוקה. לאריג'אני גם מתח ביקורת על העיכובים במימוש הרפורמה במדיניות הסובסידיות ואמר, כי עיכובים אלה מצד הממשלה מהווים הפרה של חוק הרפורמה, שעבר במג'לס. הוא קרא לממשלה לממש את הרפורמה בהקדם האפשרי (איסנ"א, 24 יולי).

הצהרותיו של לאריג'אני נגד הממשלה מהוות שלב נוסף במאבקי הכוח המחריפים בחודשים האחרונים בין המג'לס לבין הממשלה. לאחרונה האשים הנשיא את המג'לס בהעברת חוקים המנוגדים לחוקה ולהלכה האסלאמית ובתגובה האשים לאריג'אני את הממשלה בהתערבות בתהליך החקיקה ואף איים לחשוף בפני הציבור מקרים בהם פעלה הממשלה בניגוד לחוק.

חילוקי דעות בין שתי הרשויות התגלעו גם בנוגע להצעת התקציב, שהגישה הממשלה לאישור המג'לס, ולרפורמה המתוכננת במדיניות הסובסידיות. בנוסף דחה לאחרונה המג'לס הצעת חוק, שהגיש אחמדינז'אד, לפיה תוענק לממשלה שליטה רחבה יותר על אוניברסיטת "אזאד", שרבים מחברי מועצת המנהלים שלה מזוהים עם יו"ר "מועצת המומחים", עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, מיריביו הפוליטיים העיקריים של הנשיא. העימות החריף, שפרץ בין הממשלה לבין המג'לס בסוגיה זו, אילץ את המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, להתערב ולהנחות על הקפאת כל החלטה נוספת בנוגע לאוניברסיטה.

חילוקי הדעות המחריפים במחנה השמרני עמדו השבוע במוקד העניין הפוליטי והתקשורתי באיראן. מזכירה הפוליטי של "אגודת אנשי הדת הלוחמים" השמרנית, חג'ת אלאסלאם אבו-אלחסן נואב (Hojjat-ol-Islam Abolhasan Navvab), הזהיר מפני פילוג בקרב השמרנים וקרא להם לחזור לערכי היסוד שלהם: מוסר וצדק, על מנת למנוע חילוקי דעות פנימיים. נואב ציין, כי בעקבות המהומות, שפרצו לאחר הבחירות לנשיאות, הצליחו השמרנים להשתיק את יריביהם

הפוליטיים וכיום הם אינם ניצבים עוד בפני יריבים כלשהם בזירה הפוליטית. הוא הזהיר, עם זאת, כי דווקא בהעדר יריבים פוליטיים מאיימת עליהם סכנת פילוג (מהר, 24 יולי).

גם היומון השמרני רסאלת התייחס לחילוקי הדעות הפנימיים במחנה השמרני וקרא לזרם השמרני להתאחד לנוכח האיומים הניצבים בפניהם. במאמר מערכת, שפרסם היומון בסוף השבוע שעבר, נכתב, כי הזרם השמרני הגיע לשלב רגיש דווקא בשל אמון הציבור בו. יעילותם של השמרנים עוררה פחד ודאגה בקרב מתנגדי המשטר האסלאמי באיראן ומחוצה לה: האופוזיציה הרפורמיסטית והמערב, ואלה משתפים פעולה בניסיונותיהם לפצל את המחנה השמרני, ליצור סכסוכים פנימיים וחילוקי דעות בקרב השמרנים ולהפריד בין שלוש רשויות הממשל הנמצאות בשליטתם. הציבור מצפה מהשמרנים להתאחד סביב עקרונותיהם המשותפים: האסלאם, הגנת המהפכה והמנהיג ודרכו של האמאם ח'מיני ולפעול בשירות המשטר על מנת שלא לספק כלים בידי אויביה של איראן. הצלחתם של השמרנים, נכתב במאמר, תלויה ביכולתם להתאחד סביב שלטון חכם ההלכה והמנהיג (רסאלת, 22 יולי).

תמונת השבוע: מצפים לשובו של המהדי במסגד ג'מכראן

בעולם המוסלמי ציינו השבוע את ה-15 בחודש שעבאן. יום זה נחשב על-פי האמונה השיעית כיום הולדתו של האמאם הנעלם, שנעלם לפי אמונה זו בשנת 874 ועתיד לשוב לעולם, להביא עימו את בשורת הגאולה ולהוביל לעידן של צדק אסלאמי בעולם.

על-פי מסורות שיעיות שהה האמאם הנעלם בזמן היעלמותו בג'מכראן (Jamkaran) הנמצאת כ-6 ק"מ מזרחית לעיר קום באיראן, הכריז עליה כעל מקום קדוש וציווה על הקמת מסגד במקום. על-פי האמונה השיעית, עתיד האמאם הנעלם לשוב למקום זה ולפיכך הפך המסגד למקום עליה לרגל עבור שיעים רבים.

